תלמוד ירושלמי · מפרשים · עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי · סדר נשים

# עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי סוטה

רבי ישראל איזנשטיין

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

# עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי סוטה

רבי ישראל איזנשטיין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/עמודי-ירושלים-על-תלמוד-ירושלמי-סוטה/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

# תוכן העניינים

**פרק א** ..... 4
הלכה א ..... 4
הלכה ח ..... 5
**פרק ג** ..... 5
הלכה ד ..... 5
**פרק ז** ..... 5
הלכה ג ..... 5
הלכה ז ..... 6
**פרק ט** ..... 6
הלכה יא ..... 6
הלכה יב ..... 6

# פרק א

## הלכה א

**דמר ר' יוחנן וכו' כי יסיתך אחיך כו' מתיחד אדם עם אמו ודר עמה כו'**. המל"מ (פ"א מה' סוטה ה"ג) כ' שטעם הירושלמי דמקנין לשנים כאחד דה"א כיון דאינו אסור ביחוד לא תאסר וסיים שם שוב זיכני ד' ומצאתי בירושלמי באותו פרק על המ"ד דמקנא לה ע"י אביו ובנה ההוא דאמר ר"י כי יסיתך כו' מבואר הדבר כמ"ש דמה דאיצטרך לומר דמקנא ע"י אביו הוא משום דליכא איסור יחוד וכן מה שבעי לה מהו שיקנא משנים פכ"ד. אולם באמת אין התחלת ראיה מהירושלמי הזה דזה תורף דברי הירושלמי דמקשה ע"ד ר"י בר"י דסובר דמקנא לה עפ"י עצמו דא"כ אין לדבר סוף דמי שיתקוטט עם אשתו יאמר שקינא לה מאיש פלוני והיא שלא ידעה מאותה הקינוי תסתתר עמו ותאסור ומקשה הירושלמי דמה לה באמת להתיחד עם אותו האיש דהא יחוד אסיר מה"ת רק הקושיא הוא לר"א דסובר דמשקה לה עפ"י עצמו וא"כ יקנא לה עפ"י שנים ואח"כ יאמר שנסתרה עם אותו האיש. אח"כ אמר דגם על ר"י בר"י קשה דהוא יאמר שקינא לה מאביו ומותרת להתיחד עם אביו כדאמר ר"י וא"כ אין ראיה להמל"מ דהטעם דה"א כיון דאינו אסור ביחוד לא תיאסר דז"א דמה דהביא דברי ר' יוחנן הוא בכדי שתקשה גם לר"א דיאמר שקינא לה מאביו וז"ב. ומש"ש המל"מ ע"ד הב"י (סי' קע"ח) כבר מחקו הב"י בבדק הבית. ומש"ש ע"ד הירושלמי באמת הוא ט"ס בירושלמי וכמ"ש המראה הפנים:

**נתייחדה עמו בפני שנים כו'**. בס"ק כ' עמ"ש בהנמי"י לה' אישות (סי' כ"ח) דאף אם ב' עדים ראו כיעור אפי' בזאח"ז כמאן דחזי בב"א דמי כו' וכן משמע מהא דגרסינן בירושלמי פ"ק דסוטה נתיחדה כו'. וכ' הש"ק דתימה דאדרבה מהכא משמע דאפי' לענין כיעור לא מצטרפינן דהא פשוט לן מדר"ל בן תודאי דאין זה יחוד כו' וצ"ע עכ"ל ותמהני עליו שבמת"כ לא נזכר מדברי הב"י בח"מ (סי' נ' ס"ז) שהביא גירסת הירושלמי או ייבא כהדא אין מקבלין כו' והיינו דשאל האיבעיא בנסתרה בע"א בשחרית כו'. אם נפשטה מנתייחדה כו' ומסקנא כו' דאיתא דאין זה עדות או דנפשטה מההוא דר' יהושע בן קרחה כו' וע"ש בב"י באורך מ"ש לבאר דברי הירושלמי ומ"ש עליו בשו"ת ר"א ן' ששון (סי' י"ז) ובש"ת זכרון יוסף (האה"ע סי' ז') ע"ש. דלפ"ז א"ש דברי בהגמי"י. וגם ע"ש הפני משה לפרש בלשון מאחר שהוא איש והיא אשה דהוא לשון יתר והוא בלשון הקינוי הנה מבואר בב"י שם דאף שהוא אותו האיש ואותה האשה עכ"ז אין מצטרפין ולא הוי שפת יתר כלל:

### הלכה ח

הוא שדוד אמר פדה בשלום נפשי כו' כי ברבים היו עמדי כ' ביפה מראה שהרבים והם ראשי סנהדריות היו בעזרו. וראיתי להש"ק שכ' ולא מצינו במקרא שיקראו החכמים רבים. ולק"מ ודברי היפה מראה צודקים. דהנה במדרש שוחר טוב (מזמור ד') דרש רבים קמים עלי. רבים בתורה דואג ואחיתופל דואג אב ב"ד ואחיתופל כו' מבואר דפי' רבים גדולים בתורה ובספר התחיה והפדות לר' סעדיה גאון כ' ופתרון ורבים הם הנלוים והנבחרים ולא ככל רבים ההדיוטים כמו ורבים מעמי הארץ מתיהדים והם מעטים היקרים עכ"ל מבואר דצדקו דברי היפה מראה:

## פרק ג

### הלכה ד

מטרונה שאלה את רבי לעזר כו' שלש מאות כור מעשר בכל שנה כו' הקרבן העדה כתב שרבי אלעזר כהן היה. ותמוה מניין לו שהיה כהן וגם הא מעשר הוא ללוי. והן אמת שכן פירש גם כן הידי משה במדבר רבה פ' נשא. אולם כבר תמהו עליו הסדר הדורות אות א' מחלק ב' ובביאורי הרד"ל לפרקי דרבי אלעזר בבית צדיק ע"ש וכן תקשה גם כן כאן על הקרבן העדה:

## פרק ז

### הלכה ג

**בארץ הכנעני אילו בין החוי כו'**. הפני משה כתב בארץ הכנעני לאו כנעני ממש אלא אלו בין החוי דהא שכם תוי הוא דכתיב שכם בן חמור החוי וקרי ליה על שם כנעני. מבואר לדעתו דרבי אלעזר פי' בארץ הכנעני הכוונה על חוי רק שקרא לה על שם כנעני. ודבריו תמוהים ודחוקים דמבואר הפי' דר' אלעזר מקשה זה על דברי ר' יהודא דאיך אפשר לפרש כפירושו הא דכתיב בארץ הכנעני וארץ חוי הוא ולא כנעני וכן כתיב בערבה וזה בין ההרים. וכן כתיב מול הגלגל ואלוני מורה ואין כאן גלגול ואלוני מורה אע"כ הכוונה כדפי' ראב"י. ונראה דלשון רש"י בש"ס סוטה (ל"ג ב') שכ' בארץ הכנעני ארץ החוי הוא בניחותא אטעייה לבעל פני משה והכוונה ברש"י דארץ החוי הוא בניחותא וארץ הכנעני הוא בתמיה והכוונה כתיב בארץ הכנעני והלא חוי הוא בניחותא וזה קושיא על דברי ר' יהודא וכן השארא וז"ב דלא כהפני משה:

### הלכה ז

**והא כתיב ויבא המלך דוד**. הפני משה והקרבן העדה כאן וביומא (פ"ג ה"ב) פי' דהקושיא קאי לר' אמי דאמר אף למלכי בית דוד לא היתה ישיבה. ולפי זה יסתרו דברי ר' אמי בשם ר' שמעון בן לקיש למה דאיתה במדרש שוחר טוב (מזמור א') דיש [ישיבה] במקום מלכות בית דוד [לבד] ולא בעזרה וכאן אמר ישב בתפלה. אולם ראיתי להרמ"ע בעשרה מאמרות (מאמר אם כל חי ס"ג סי' י') שכתב שם דמה דאמרינן אין ישיבה בעזרה כו' הוא משנבנה בית עולמים ע"י מלכות בית דוד אז נתחדשה ההלכה דיש למלכי בית דוד ישיבה ומקודם לזה לא הי' ישיבה ע"ש א"כ כאן קאי הקושיא על ר' חייא דגם לדידיה תקשה על דוד עצמו שהי' אסור לישב ולא קאי הקושיא על ר"ל וא"ש:

## פרק ט

### הלכה יא

**מיכן ואילך משל אוצר**. עי' מה שפי' הקרבן העדה ובשירי קרבן הוכיח מזה דלא כמ"ש הסמ"ע (סי' י"ד סקכ"ג) בשם הריב"ש דבלא יצא הנתבע חייב בדין אין צריך לשלם יציאת התובע ע"ש ולפי מה שפי' בדברי הירושלמי הפני משה אין ראיה לדעת הש"ק ומוכח דהריב"ש פי' כפי' הפני משה:

### הלכה יב

**אבל עכשיו נפרעין ממנו וממשפחתו**. השירי קרבן כ' דקשה דאמרינן נעיל פ"ז ה"ה ביבנה יצא קול ואמר אין לכם עסק בנסתרות וצ"ע עכ"ל ולק"מ דהתם הפי' על נסתרות שאין יודעין כלל וכבר עשו ופשפשו מה שבכוחם ועכ"ז לא ידעו ע"ז יצא הקול שאין לכם עסק בנסתרות (ועי' כבוד חכמים בירושלמי פ"ז שם) משא"כ כאן מיירי בנסתרות שיכולים לידע והם מחפין עליו (עי' פני משה כאן) וא"כ אין כאן סתירה כלל וז"ב: